

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România” (www.i.e.r.ro). Permisivunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.i.e.r.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A TREIA

HOTĂRÂREA
din 22 septembrie 2015
În cauza Nițulescu împotriva României
(Cererea nr. 16184/06)
Strasbourg

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Nițulescu **împotriva României**,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Luis López Guerra, președinte, Josep Casadevall, Kristina Pardalos, Johannes Silvis, Valeriu Grițco, Iulia Antoanella Motoc, Branko Lubarda, judecători, și Stephen Phillips, grefier de secție, după ce a deliberat în camera de consiliu la 1 septembrie 2015, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 16184/06, îndreptată împotriva României, prin care un resortisant român, doamna Gabriela Nițulescu („reclamanta”), a sesizat Curtea la 14 aprilie 2006, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Reclamanta a fost reprezentată de domnul D. Matei, avocat în Târgoviște. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna I. Cambrea, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamanta s-a plâns, în temeiul art. 6 § 1 din Convenție, că procesul împotriva sa a fost inechitabil. Aceasta s-a plâns în special că a fost condamnată în principal pe baza transcrierilor unor casete audio, despre care pretindea că nu ar fi trebuit să fie folosite ca probe la dosar.

4. La 14 ianuarie 2011, cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT

I. **Circumstanțele cauzei**

5. Reclamanta s-a născut în 1964 și locuiește în Moreni.

A. Contextul general

6. La 17 iulie 2000, R.C.A. a fost angajată ca inspector de Primăria Moreni, la recomandarea reclamantei și a altei persoane, G.A. Aceasta a avut contract pe o perioadă determinată, și anume trei luni, care a fost prelungit cu încă trei luni. Pentru a obține un contract pe durată nedeterminată, aceasta a participat la concursul organizat de primărie în februarie 2001. Fiind singurul candidat, aceasta a câștigat concursul. După câteva luni, atmosfera de la locul de muncă a devenit tensionată. R.C.A. se afla în perioada de probă în noul post și, prin urmare, era monitorizată și făcea obiectul unui supravegheri stricte.

7. Potrivit declarațiilor R.C.A., aceasta a fost persecutată de superiorii ei și chiar hărțuită sexual de primar. Prin urmare, aceasta a solicitat protecție din partea reclamantei, căreia i-ar fi oferit 1 000 de mărci germane (DEM).

8. Conform declarației reclamantei, banii i-au fost oferți cu împrumut în vara anului 2001, fără stabilirea unei date de rambursare a sumei. Aceasta a mai declarat că un alt coleg, C.M., împrumutase bani de la R.C.A. și că practica de a-și împrumuta bani reciproc era obișnuită la locul lor de muncă. Declarațiile reclamantei au fost confirmate de colegul ei, care a fost audiat ca martor în instanță.

B. Ancheta penală împotriva reclamantei

9. La 24 ianuarie 2002, R.C.A. a denunțat-o pe reclamantă la poliție pentru trafic de influență. Aceasta a susținut că reclamanta îi ceruse 1 000 DEM pentru a-l convinge pe primar să îi ofere un post permanent în cadrul primăriei.

10. La 29 ianuarie 2002, R.C.A. a obținut autorizația Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Ploiești pentru a înregistra conversațiile dintre ea și reclamantă. Ulterior, au fost înregistrate toate conversațiile care au avut loc între ea și reclamantă în perioada 29 ianuarie-2 februarie 2002. Înregistrările au fost efectuate folosind două dispozitive de înregistrare, unul aparținându-i R.C.A. și celălalt unui ofițer de poliție.

11. Ca urmare a cererii R.C.A. de a-i înapoia banii, reclamanta și R.C.A. s-au întâlnit într-o cafenea din apropierea domiciliului reclamantei, la 2 februarie 2002. Reclamanta a declarat că a fost însoțită de un coleg, D.C. Conform versiunii R.C.A., reclamanta a fost singură, în vreme ce ea a fost însoțită de soțul și fratele acesteia, care o așteptau afară. Reclamanta i-a dat R.C.A. 400 de dolari americani (USD) (echivalentul a 1 000 DEM).

12. La 4 aprilie 2002, a fost declanșată urmărirea penală împotriva reclamantei, sub acuzația de trafic de influență.

13. La 12 iunie 2002, R.C.A. a fost invitată la Parchetul de pe lângă Tribunalul Dâmbovița pentru a oferi clarificări în ceea ce privește înregistrările. După ce a discutat o vreme despre transcrierile conversațiilor, aceasta a afirmat că o durea capul și a plecat, promițând că va reveni în ziua următoare. Totuși, nu s-a mai întors niciodată pentru a continua discuția cu procurorul. Acest lucru a fost menționat în procesul-verbal întocmit de procuror.

14. La 24 septembrie 2002, Serviciul teritorial Ploiești al Direcției Naționale Anticorupție a decis încetarea urmăririi penale împotriva reclamantei, pe motiv că lipsea *actus reus* al infracțiunii.

15. La 9 decembrie 2002, procurorul-șef a decis redeschiderea urmăririi penale împotriva reclamantei. Acesta a subliniat că ancheta fusese incompletă și că era necesară clarificarea unor aspecte în legătură cu acuzațiile aduse reclamantei. De asemenea, acesta a dispus deschiderea unei anchete preliminare împotriva primarului Municipiului Moreni.

16. La 27 martie 2003, R.C.A. i-a cerut procurorului-șef informații cu privire la evoluția anchetei. Aceasta și-a exprimat îngrijorarea cu privire la integritatea transcrierilor înregistrărilor, deoarece a observat că fuseseră șterse unele părți din conversații.

17. Dosarul i-a fost prezentat reclamantei la 5 iunie 2003. Procesul-verbal care atesta conversațiile înregistrate a fost întocmit ulterior, la 13 iunie 2003.

18. Prin rechizitoriul din 20 iunie 2003, parchetul a trimis reclamanta în judecată, sub acuzația de trafic de influență, cu încălcarea art. 257 alin. (1) C. pen. și a art. 1 lit. a) și art. 6 din Legea nr. 78/2000. Prin același act, procurorul a decis să nu înceapă urmărirea penală împotriva primarului, fără să furnizeze niciun motiv.

C. Procedura în fața instanței de prim grad

19. Au avut loc mai multe ședințe în fața Tribunalului Dâmbovița.

20. Potrivit unei mărturii date de primarul Municipiului Moreni în fața tribunalului la 4 noiembrie 2003, R.C.A. era binecunoscută drept o persoană care înregistra conversațiile private la locul de muncă, lucru de care se plânseseră mulți colegi. Un alt martor, G.A., a relatat un aspect similar,

declarând că R.C.A. își schimbase comportamentul la locul de muncă după ce obținuse un contract pe durată nedeterminată. Având în vedere că G.A. era persoana care o recomandase pe R.C.A. pentru postul respectiv, alți angajați au informat-o că R.C.A. pleca de la birou în timpul programului de lucru. G.A. a încercat să o sfătuiască pe R.C.A. să își schimbe comportamentul; aceasta a observat că R.C.A. înregistra conversația lor.

21. La 16 decembrie 2003, tribunalul a admis cererea reclamantei de întocmire a unui raport de expertiză tehnică referitor la conținutul casetelor înregistrate. La 4 ianuarie 2004, avocata reclamantei a solicitat să vadă autorizația de înregistrare a conversațiilor și procesul-verbal întocmit cu ocazia predării înregistrărilor de către R.C.A. De asemenea, aceasta a depus o cerere scrisă pentru realizarea unei expertize, în vederea analizării autenticității și integrității înregistrărilor.

22. La 4 februarie 2004, Institutul Național de Expertize Criminalistice, care a fost însărcinat cu întocmirea raportului, i-a solicitat tribunalului să îi trimită întregul echipament tehnic folosit pentru înregistrarea casetelor audio.

23. La 30 martie 2003, R.C.A. a depus note scrise prin care a informat tribunalul că, la 12 iunie 2002, refuzase să confirme că transcrierile conversațiilor înregistrate, prezentate de procuror, corespundeau cu înregistrările realizate de ea (a se vedea supra, pct. 17).

24. La 11 mai 2004, tribunalul i-a aplicat R.C.A. o amendă, deoarece aceasta refuzase să îi furnizeze tribunalului casetele originale și echipamentul folosit pentru înregistrarea reclamantei.

25. Având în vedere că R.C.A. a refuzat să se prezinte la ședințele tribunalului sau să depună casetele originale, tribunalul a emis două mandate de aducere pe numele acesteia.

26. Prin hotărârea pronunțată la 2 iulie 2004, Tribunalul Dâmbovița a achitat-o pe reclamantă, pe motiv că nu existau elementele constitutive ale infracțiunii.

27. Tribunalul a hotărât că versiunea evenimentelor a R.C.A. era susținută doar de mărturia soțului și a fratelui acesteia și de conversațiile înregistrate, a căror autenticitate și integritate nu au putut fi stabilite de un expert, în principal deoarece R.C.A. refuzase să îi furnizeze expertului echipamentul tehnic folosit pentru înregistrare. În plus, declarațiile R.C.A. conțineau multe contradicții. În această privință, tribunalul a declarat:

„[...]deși R.C.A. a declarat că banii au fost oferiți reclamantei înainte de concursul care urma să aibă loc la 6 februarie 2001, în cursul procedurii în fața tribunalului aceasta a declarat că banii au fost oferiți mai târziu, după concurs, apoi și-a schimbat declarația anterioară doar când ce a fost întrebată de procurorul prezent la ședință care era logica unei astfel de acțiuni [...]

În concluzie, declarațiile menționate anterior nu sunt coroborate de faptele sau circumstanțele rezultate din toate probele prezentate în cauză și nu pot fi confirmate de înregistrarea audio a conversațiilor, având în vedere că acestea nu au fost realizate în conformitate cu dispozițiile art. 91¹ sau conform Codului de procedură penală (în vigoare până la 1 ianuarie 2004, în conformitate cu Legea nr. 281/2003) [...]

Contrar dispozițiilor legale menționate anterior, la dosarul cauzei se află trei procese-verbale, toate datate 13 iunie 2003, care menționează doar că respectivele conversații dintre R.C.A. și reclamantă erau autorizate prin ordonanța nr. 502 din 29 ianuarie 2002 (deși transcrierile de la paginile 75-78 ale dosarului precizează o dată anterioară, și anume 22 ianuarie 2002), și, după audierea casetelor, s-a confirmat faptul că conținutul lor se regăsea în transcrieri.

În plus, potrivit scrisorii din 8 aprilie 2004 de la Inspectoratul de Poliție Județean Dâmbovița și declarațiilor date de R.C.A. și de martorul B.M., înregistrarea conversațiilor a fost efectuată cu dispozitive care îi aparțineau R.C.A., care a prezentat organelor de urmărire penală înregistrările făcute înainte ca aceasta să formuleze acuzațiile, adică înainte de obținerea autorizației de la procuror.

În ciuda faptului că, la cererea reclamantei, s-a dispus întocmirea unui raport de expertiză în vederea stabilirii conținutului casetelor audio [...] acesta nu a putut fi prezentat în fața tribunalului din cauza lipsei echipamentului tehnic (microfon și reportofon) folosit pentru înregistrarea casetelor. Inspectoratul de Poliție Județean Dâmbovița a declarat, în scrisoarea menționată anterior, că dispozitivul de înregistrare al ofițerului de poliție fusese pierdut și că celălalt se afla în posesia R.C.A., care refuzase să îl predea.”

D. Acțiunea în apel

28. Parchetul a declarat apel împotriva hotărârii pronunțate de Tribunalul Dâmbovița. Acesta a argumentat că vinovăția reclamantei era dovedită de declarațiile acuzatorului ei, R.C.A., și confirmate de înregistrările audio ale conversațiilor dintre R.C.A. și reclamantă.

29. La 14 octombrie 2004, Curtea de Apel Ploiești a dispus întocmirea unui raport de expertiză tehnică, pentru a stabili dacă înregistrările erau autentice sau nu. În cadrul ședinței care a avut loc la 7 martie 2005, curtea de apel a revocat ordonanța respectivă, pe motiv că „R.C.A. nu mai are originalul casetelor audio”.

30. La 15 martie 2005, Curtea de Apel Ploiești a respins apelul, pe motiv că reclamanta nu putea fi condamnată pe baza unor înregistrări obținute prin încălcarea dispozițiilor legale aplicabile. Aceasta a subliniat că procurorul nu respectase dispozițiile legale referitoare la atestarea autenticității înregistrărilor și a considerat că nu fuseseră respectate procedurile corecte pentru interceptarea convorbirilor telefonice. În ceea ce privește declarațiile R.C.A., curtea de apel a ajuns la aceeași concluzie ca și instanța de prim grad. Aceasta a hotărât că majoritatea declarațiilor acesteia erau contradictorii și erau coroborate numai de soțul și fratele acesteia. Cu toate acestea, declarația reclamantei, conform căreia primise bani de la R.C.A. cu împrumut, a fost confirmată de declarațiile a alți patru colegi. Doi dintre ei au declarat că o auziseră pe R.C.A. amenințând-o pe reclamantă că va pretinde că banii oferți cu împrumut erau, de fapt, o mită.

E. Recursul în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție

31. Recursul declarat de procuror a fost admis de Înalta Curte de Casație și Justiție la 14 octombrie 2005. Înalta Curte a casat deciziile primelor două instanțe interne și a declarat-o pe reclamantă vinovată de trafic de influență, condamnând-o la doi ani de închisoare cu suspendare, în regim de probațiune. Fără să audieze nemijlocit reclamanta, R.C.A. sau orice alt martor, instanța a ajuns la concluzia că declarațiile R.C.A. nu erau contradictorii și că, de fapt, declarațiile reclamantei erau coroborate doar de mărturia unui martor, C.M., un coleg al reclamantei, și de una din persoanele care o persecutaseră, de asemenea, pe R.C.A.

32. Și-a întemeiat decizia în principal pe declarațiile R.C.A., mărturiile soțului și fratelui R.C.A., precum și casetele audio care conțineau conversațiile dintre R.C.A. și reclamantă.

II. Dreptul și practica interne relevante

33. Dispozițiile legale referitoare la folosirea casetelor audio ca probe într-un proces penal, în vigoare la momentul faptelor, precum și modificările ulterioare ale legislației, sunt incluse în Secțiunea V¹ din Codul de procedură penală (C. proc. pen.), „Înregistrările audio sau video”. Acestea au fost introduse în C. proc. pen. de Legea nr. 141/1996, ulterior textul fiind modificat ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 281/2003, a Legii nr. 356/2006 și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 60/2006.

34. Dispozițiile legale ale Codului de procedură penală referitoare la supravegherea convorbirilor telefonice, aplicabile la momentul efectuării înregistrărilor, sunt descrise în *Dumitru Popescu împotriva României* (nr. 2) (nr. 71525/01, pct. 44, 26 aprilie 2007).

35. Dispozițiile relevante din Codul de procedură penală, referitoare la recurs, astfel cum erau în vigoare la momentul faptelor, sunt descrise în cauza *Găitănanu împotriva României* (nr. 26082/05, pct. 17, 26 iunie 2012).

ÎN DREPT

I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 6 § 1 din Convenție

36. Reclamanta s-a plâns că a fost condamnată de Înalta Curte de Casație și Justiție în principal pe baza înregistrărilor conversațiilor dintre ea și acuzatorul său, R.C.A., înregistrări care nu erau în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile.

Aceasta a invocat art. 6 § 1 din Convenție, care se citește astfel:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...], care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”

A. Cu privire la admisibilitate

37. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție. În continuare, Curtea observă că nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părților

38. Reclamanta a susținut că, după ce a fost achitată de instanțele de la primele două grade de jurisdicție, Înalta Curte de Casație și Justiție a condamnat-o pe baza înregistrărilor conversațiilor sale telefonice, coroborate de declarațiile acuzatorului ei, R.C.A., și ale fratelui și soțului acesteia, în ciuda faptului că procurorul nu a putut să le prezinte instanțelor autorizația de interceptare a convorbirilor telefonice, casetele originale sau dispozitivele de înregistrare. Înalta Curte de Casație și Justiție a dat o nouă interpretare probelor aflate la dosar, fără să facă nicio referire la declarațiile martorilor, care, în opinia primelor două instanțe, dovedeau nevinovăția reclamantei.

39. Guvernul a susținut că reclamanta a avut acces deplin la toate probele aflate la dosar, inclusiv la înregistrările conversațiilor sale telefonice cu acuzatorul ei, R.C.A. Acesta a admis că reclamanta a contestat autenticitatea înregistrărilor și a solicitat efectuarea unei expertize în această privință. Cu toate acestea, expertiza nu a putut fi realizată deoarece casetele originale și dispozitivele de înregistrare nu au putut fi obținute de la parchet.

40. Conform Guvernului, înregistrările conversațiilor telefonice au fost realizate conform legii. Acestea au fost autorizate de un procuror și efectuate de o persoană particulară, R.C.A.

41. În continuare, Guvernul a susținut că, presupunând că respectivele conversații telefonice înregistrate nu au fost reproduse integral în transcrieri, astfel cum a pretins reclamanta, Înalta Curte de Casație și Justiție a coroborat această probă cu alte probe relevante de la dosar, precum declarațiile făcute de R.C.A. și de fratele și soțul acesteia.

42. Acesta a concluzionat că, în ansamblu, procesul penal îndreptat împotriva reclamantei a fost echitabil și a respectat art. 6 § 1 din Convenție.

2. Motivarea Curții

43. Curtea reiterează că, în temeiul art. 19 din Convenție, are datoria de a asigura respectarea angajamentelor asumate de statele contractante ale Convenției. În special, aceasta nu are misiunea de a examina erori de fapt sau de drept prezumtiv comise de o instanță națională decât în cazul în care și în măsura în care este posibil ca acestea să fi încălcat drepturi și libertăți protejate prin Convenție. Deși art. 6 din Convenție garantează dreptul la un proces echitabil, acesta nu prevede nicio normă privind admisibilitatea probelor ca atare, aspect care trebuie să fie reglementat în principal prin legislația națională [a se vedea *Brualla Gómez de la Torre împotriva Spaniei*, 19 decembrie 1997, pct. 31, *Culegere de hotărâri și decizii 1997-VIII*, și *García Ruiz împotriva Spaniei* (MC), nr. 30544/96, pct. 28, CEDO 1999-I].

44. Prin urmare, Curtea nu are rolul de a stabili, ca principiu, dacă anumite tipuri de probe – de exemplu, probe obținute nelegal – pot fi admisibile. Curtea a constatat deja, în circumstanțele specifice ale unei anumite cauze, că faptul că instanțele interne au utilizat ca mijloc de probă exclusiv transcrieri ale unor conversații telefonice obținute nelegal nu contravenea cerințelor privind echitatea, consacrate la art. 6 din Convenție (a se vedea, între alte hotărâri, *Khan împotriva Regatului Unit*, nr. 35394/97, pct. 34, CEDO 2000-V, și *P.G. și J.H. împotriva Regatului Unit*, nr. 44787/98, pct. 76, CEDO 2001-IX).

45. Întrebarea la care trebuie să se răspundă în prezenta cauză este dacă procesul în ansamblu, inclusiv modul în care au fost obținute probele, a fost echitabil [a se vedea *Al-Khawaja și Tahery împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 26766/05 și 22228/06, pct. 144, CEDO 2011].

46. La stabilirea caracterului echitabil al procesului în ansamblu, trebuie să se țină seama dacă s-a respectat dreptul la apărare. Trebuie să se examineze în special dacă reclamantului i s-a acordat posibilitatea de a contesta autenticitatea probelor și de a se opune utilizării lor. În plus, trebuie să se țină seama de calitatea probelor, inclusiv dacă circumstanțele în care au fost obținute pun la îndoială fiabilitatea sau exactitatea acestora [a se vedea *Bykov împotriva Rusiei* (MC), nr. 4378/02, pct. 90, 10 martie 2009].

47. În primul rând, Curtea observă că reclamanta a fost achitată de primele două instanțe, pe motiv că probele împotriva acesteia nu erau concludente (a se vedea supra, pct. 27 și 31). Totuși, în baza

acelorași probe, aceasta a fost ulterior condamnată de Înalta Curte de Casație și Justiție (a se vedea, supra, pct. 32).

48. În cauzele *Popa și Tănăsescu* (nr. 19946/04, pct. 48, 10 aprilie 2012), și *Găitănanu* (citată anterior, pct. 30), Curtea a avut posibilitatea să examineze întinderea competențelor Înaltei Curți, atunci când examinează un recurs precum cel formulat în prezenta cauză, respectiv după ce un prim apel a fost soluționat deja de o instanță inferioară. Aceasta a constatat că procesele în fața Înaltei Curți erau proceduri reglementate în totalitate de aceleași norme ca și în cazul unui proces pe fond, instanța având de examinat atât faptele cauzei, cât și problemele de drept. Înalta Curte putea decide fie să mențină achitarea reclamantului, fie să îl condamne, după o evaluare atentă a chestiunii vinovăției sau nevinovăției lui. În cazul în care necesitatea unor audieri nemijlocite ar fi determinată de circumstanțele cauzei, Înalta Curte ar putea retrimite cauza la o instanță de grad inferior, în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală în vigoare la momentul faptelor.

49. În speță, Înalta Curte a trebuit să efectueze o evaluare completă a chestiunii vinovăției sau nevinovăției reclamantei în ceea ce privește acuzațiile aduse împotriva sa. Atunci când a condamnat-o pe reclamantă, aceasta s-a bazat pe declarațiile acuzatorului ei, R.C.A. și pe declarațiile soțului și fratelui R.C.A., precum și pe transcrierile conversațiilor înregistrate, în ciuda faptului că reclamanta a contestat în mod repetat legalitatea înregistrărilor și a pretins că soțul și fratele R.C.A. nu au fost niciodată prezenți la discuțiile lor. În plus, Înalta Curte a casat deciziile celor două instanțe inferioare fără să audieze nici reclamanta și nici martorii.

50. Dispozițiile românești relevante, referitoare la supravegherea convorbirilor telefonice, au fost examinate de Curte în contextul art. 8 din Convenție, în cauza *Dumitru Popescu împotriva României* (nr. 2) (nr. 71525/01, pct. 72-81, 26 aprilie 2007). Dreptul român aplicabil la momentul realizării înregistrărilor permitea interceptările autorizate ale conversațiilor private, dacă existau indicii serioase că fusese săvârșită o infracțiune. În cauza respectivă, Curtea a constatat că înregistrarea conversațiilor nu a fost controlată în mod corespunzător, nici prin acordarea unei autorizații prealabile și nici prin efectuarea unei verificări ulterioare de către o instanță independentă și imparțială sau prin prevederea unor garanții care să asigure starea intactă și caracterul complet ale înregistrărilor. Precum în prezenta speță, autorizația de înregistrare a fost acordată de un procuror, fără o verificare ulterioară de către o instanță independentă.

51. În ceea ce privește procurorii români, Curtea a constatat deja, în cadrul hotărârilor pronunțate în cauzele *Vasilescu împotriva României* (22 mai 1998, pct. 40-41, *Culegere* 1998-III) și *Pantea împotriva României* [nr. 33343/96, pct. 238-239, CEDO 2003-VI (extrase)], că aceștia nu îndeplinesc condiția de independență față de executiv.

52. În continuare, Curtea observă că reclamanta s-a plâns în fața instanțelor interne că înregistrările conversațiilor private dintre ea și acuzatorul său, R.C.A., au fost obținute nelegal. În plus, aceasta a pretins că înregistrările folosite ca probe principale împotriva sa nu erau autentice, evidențiind faptul că respectivele casete audio nu conțineau conversațiile integrale și că lipseau părți importante din conversații.

53. Ambele instanțe inferioare au considerat că era necesar un raport de expertiză tehnică privind înregistrările (a se vedea pct. 21 și 29) și au dispus întocmirea unui astfel de raport. În ciuda importanței înregistrărilor pentru evaluarea probelor, autenticitatea casetelor audio nu a putut fi stabilită niciodată de instanțele interne, deoarece nici casetele originale aflate în posesia R.C.A. și nici echipamentul tehnic folosit pentru înregistrarea lor nu au fost prezentate niciodată în instanță. Prin urmare, nu a putut fi efectuată o expertiză tehnică a înregistrărilor.

54. Deși autenticitatea și integritatea înregistrărilor nu au putut fi stabilite de un expert, Înalta Curte de Casație și Justiție și-a întemeiat raționamentul pe transcrierile înregistrărilor, coroborate cu declarațiile făcute de R.C.A. și de soțul și fratele acesteia (a se vedea pct. 32). În plus, integritatea transcrierilor a fost contestată de însăși R.C.A. (a se vedea supra, pct. 16 și 23).

55. În ceea ce privește declarațiile R.C.A., Curtea subliniază că, în ciuda faptului că instanțele interne de la primele două niveluri de jurisdicție au considerat că declarațiile acesteia sunt contradictorii (a se vedea supra, pct. 27 și 30), Înalta Curte de Casație și Justiție și-a întemeiat decizia pe declarațiile sale, fără să o asculte nemijlocit. Curtea observă, de asemenea, lipsa de cooperare cu autoritățile de anchetă din partea R.C.A. Deoarece a refuzat să prezinte casetele originale și dispozitivul pe care l-a utilizat la înregistrarea conversațiilor, aceasta a fost amendată de instanța de prim grad (a se vedea supra, pct. 24). Aceasta a refuzat, de asemenea, să participe la ședințele aceleiași instanțe; în această privință, au fost emise două mandate de aducere în fața instanței (supra, pct. 25) și atunci când a fost invitată de procuror să confirme acuratețea transcrierilor, aceasta a plecat fără să ofere clarificările solicitate (a se vedea supra, pct. 13).

56. În ceea ce privește declarațiile făcute de soțul și fratele R.C.A., Curtea subliniază că, așa cum a recunoscut R.C.A., aceștia nu au fost prezenți niciodată la niciuna din discuțiile care au avut loc între reclamantă și R.C.A. La 2 februarie 2002, atunci când aceștia au pretins că au însoțit-o pe R.C.A. la cafenea, de fapt au așteptat-o afară. În plus, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a audiat nici martorii și nici reclamanta, întemeindu-și decizia pe declarații scrise.

57. Având în vedere constatările de mai sus, Curtea concluzionează că, în ansamblu, procesul în cauza reclamantei nu a respectat cerințele unui proces echitabil.
Rezultă că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție.

II. Cu privire la alte pretinse încălcări ale Convenției

58. În cele din urmă, reclamanta s-a plâns, în temeiul art. 6 § 1 din Convenție, că instanțele nu au fost imparțiale și că raționamentul Înaltei Curți de Casație și Justiție a avut un caracter sumar.

59. Totuși, în lumina tuturor elementelor de care dispune și în măsura în care este competentă să se pronunțe cu privire la aspectele invocate, Curtea constată că acestea nu indică nicio aparentă încălcare a drepturilor și a libertăților prevăzute de Convenție sau de protocoalele la aceasta.

Rezultă că aceste capete de cerere sunt în mod vădit nefondate și trebuie respinse în conformitate cu art. 35 § 3 lit. a) și art. 35 § 4 din Convenție.

III. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

60. Art. 41 din Convenție prevede:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă”.

A. Prejudiciu

61. Reclamanta a solicitat 20 000 de euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material, reprezentând salariul la care ar fi avut dreptul (și-a pierdut locul de muncă de funcționar public și nu a putut să obțină un post similar din cauza condamnării sale). Acesta a mai solicitat 10 000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

62. Guvernul a declarat că suma solicitată de reclamantă pentru prejudiciul material era speculativă, excesivă și neprobată.

În ceea ce privește despăgubirea pentru prejudiciul moral solicitată de reclamantă, Guvernul a declarat că aceasta era excesivă și a solicitat Curții, în cazul în care ar constata o încălcare, să considere că respectiva constatare a încălcării constituie în sine o reparație echitabilă suficientă.

63. Curtea subliniază că, în prezenta cauză, acordarea unei reparații echitabile se poate baza doar pe faptul că reclamanta nu a beneficiat de garanțiile revăzute la art. 6. Deși Curtea nu poate face speculații referitoare la posibilul rezultat al procesului dacă ar fi fost adoptată o altă poziție, aceasta consideră că reclamanta a suferit într-adevăr un prejudiciu moral.

64. Prin urmare, pronunțându-se în echitate, în conformitate cu art. 41, Curtea îi acordă reclamantei 3 000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

65. În plus, Curtea reiterează faptul că, atunci când o persoană, precum în speță, a fost condamnată în cadrul unei proceduri interne care nu a respectat cerințele unui proces echitabil, un nou proces sau redeschiderea procedurii interne, la cererea persoanei interesate, reprezintă o modalitate corespunzătoare de reparare a încălcării stabilite. În această privință, observă că art. 465 C. pro. pen. român prevede posibilitatea revizuirii unui proces intern atunci când Curtea a constatat o încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale ale unui reclamant.

B. Cheltuieli de judecată

66. Reclamanta a solicitat, de asemenea, rambursarea cheltuielilor de judecată efectuate în fața instanțelor interne și a Curții, fără să precizeze vreo sumă.

67. Guvernul a subliniat că reclamanta nu a prezentat niciun document justificativ în acest sens.

68. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea cheltuielilor de judecată numai în măsura în care s-a stabilit caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În prezenta cauză, având în vedere criteriile menționate anterior, Curtea respinge cererea de rambursare a cheltuielilor de judecată.

C. Dobânzi moratorii

69. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal, practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

Pentru aceste motive,
CURTEA,
în unanimitate,

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe caracterul inechitabil al procesului penal, din cauza pretensei nelegalității a înregistrării conversațiilor reclamantei, folosite ca probă principală împotriva acesteia, și inadmisibilă în ceea ce privește celelalte capete de cerere;
2. hotărăște că a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție;
3. hotărăște:
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 3 000 EUR (trei mii euro) pentru prejudiciul moral, care trebuie convertită în moneda națională a statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății;
 - (b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
4. respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 22 septembrie 2015, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Luis López Guerra
PREȘEDINTE

Stephen Phillips
Grefier